

РЕШЕНИЕ
29 июнь 2022 ел

КАРАР
№ 49

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл
жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
нигезләмәне раслау хакында.**

"Жирләү һәм жирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «санитар-экологик икеайлык турында "30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон нигезендә," жирләү һәм жирләү эше турында "гы Федераль закон," Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ - 2.1.3684-21 «шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчә торган су һәм эчәргә яраклы су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарыннан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткәргүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр һәм САНПИН 2.1.3684-21 нормаларын раслау турында" РФ Баш дәүләт санитар табибының 28.01.2001 №3 карары белән расланган санитар-эпидемиологик таләпләр», Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге Уставы белән, жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәэмин итү максатларында, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмәне (кушымта итеп бирелә) расларга.

2. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл
жирлеге Советының 15.07.2010 ел, №19 карары үз көчен югалткан дип
санарга.

3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Салавыч авыл
жирлегенең мәгълүмат стендында әлеге карарны игълан итәргә һәм Балтач
муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Авыл жирлеге башлыгы:

Р.К.Латипов

Татарстан Республикасы
Балтач муниципаль районы
Салавыч авыл жирлеге
Совет карары буенча
Кушымта

ЭШ

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Салавыч авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында әлеге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) "жирләү һәм жирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында "30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон," жирләү һәм жирләү - 25.12.1996 ел, № 63-ТРЗ «Татарстан Республикасында жирләү һәм жирләү эше турында» Татарстан Республикасы законы," шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчәргә яраклы су һәм эчәргә яраклы су белән тәмин итүгә, эчәргә яраклы суга, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарыннан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткөрүгә һәм үткөрүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр»СанПин 2.1.3684-21 нормалары, " Татарстан Республикасында жирләү һәм жирләү, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге Уставы нигезендә, жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге территориясендә (алга таба – авыл жирлеге) жирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәмин итү максатларында Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлеге Уставы белән расланды.

1.2. Авыл жирлеге территориясендә урнашкан зиратлар, гомуми кагыйдә буенча, жәмәгатьчелек тарафыннан үлгән (һәлак булган) кешеләрне жирләү

өчен, аларның теләк белдерүен исәпкә алып йә жирләү мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча билгеләнә.

1.3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Салавыч авыл жирлегә карары буенча (алга таба – авыл жирлегә башкарма комитеты) авыл жирлегә территориясендә дини зиратлар төзелә ала.

1.4. Жәмәгать зираты: юк

Дини зиратлар: Иске Салавыч авылы, Совет урамы, кадастр номерлары 16: 12: 110101: 408, 16: 12: 110101: 280;

Яна Салавыч авылы, А.Алиш урамы, кадастр номеры 16: 12: 110201:234 ;

Сәрдегән авылы, кадастр номеры 16:12:110501:36;

Биктәш зираты, кадастр номеры 16:12:110502:59.

1.5. Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби һәм башка горөф-гадәтләренә исәпкә алып башкарылырга мөмкин.

2. ТӨШЕНЧӨЛӨР ҺӘМ БИЛГЕЛӨМӨЛӨР КУЛЛАНЫЛА ТОРГАН НИГЕЗЛӨМӨ

Өлегә Нигезлөмөдә түбөндөгә төшенчөләр һәм билгелөмөләр кулланыла:

Автокатафалк-жәсәдле табут, үлгән яки үлгән, жирлөнгән продукция һәм жирлөүдә катнашучылар өчен махсус жиһазландырылган автотранспорт чарасы.

Жирләү - табутта яки табутсыз үлгән яки һәлак булган кешеләренң мәетләрен, склеп, саркофаг, мавзолей, пантеон һәм кабердөгә туфрак белән чүп савытларын, колумбар урыннарын жиргә бирү яки махсус билгелөнгән участокларда трах жәю процессы.

Туганнар каберлегә - мәрхүмнең (үлгән) жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шул рәвешле, үлгән (үлгән) кешенең иренең яки якын туганы күмелгән урында жирләүне гарантияләү өчен.

Ялгыз жирләү-ялгыз гражданны, жирләү бурычын үз өстенә алган зат жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шулай ук шәхесләре Эчке эшләр органнары яки хатыны, якын туганнары яки законлы вәкилләре булмаган яки алар жирләү мөмкинлегә булмаган гражданны жирләү урыны.

Гаилә (бала табу) күмелү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән (һәлак булган) туганнарын жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бирелә торган жирләү урыны.

Туганнар каберлеге-зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын.

Туганнар каберлеге- зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын зиратлар территориясендә массакуләм һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен (шәхесләре тулысынча сакланган яки идентификацияләү алмаган гадәттән тыш хәлләрнең шәхесләре билгеләнмәгән).

Хәрби күмелү- жирләү хәрби йоласын үтәп, үлгән яки һәлак булган хәрби хезмәткәрләргә һәм аларга тиңләштерелгән категория гражданнын жирләү өчен билгеләнгән жәмәгать зираты участогы.

Мактаулы каберлекләр, кагыйдә буларак, төп жәмәгать зираты аллеясы буенда урнашкан, унайлы алымнар һәм яхшы күзәтү булган һәм үлгән кешене жирләгәндә бушлай бирелә торган урыннар, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, авыл жирлеге каршындагы казанышларны нигезләү һәм раслау бурычын алган зат үтенече буенча, вафат булган кешене жирләү бурычын үз өстенә алган зат үтенече буенча, жирләү урыннары.

"Мораль яклау" зонасы (мораль зона, Яшел саклау зонасы) - гомуми кулланылыштагы территория һәм жирләү өчен билгеләнгән объект төзелешен бүлүче зона. Ул зират территориясенә бер өлешен аның периметры буенча яфраклы һәм ылыслы агачлардан, ким дигәндә, ике рәттән тора.

Каберлекләр зонасы- жирләү башкарыла торган зиратның функциональ-территориаль зонасы.

Жирләүне гамәлгә ашыру гарантиясе- үлгән яки үлгән кешене жирләүне Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары нигезендә тәмин итә торган гарантияләрнең жыелмасы.

Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге - Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары белән гарантияләнгән Россия Федерациясе гражданнына түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләр исемлеге. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеген бирү бурычы гамәлдәге законнар белән жирләү эше мәсьәләләре буенча махсус хезмәткә йөкләнгән.

Зират- жирләү урыны чикләрендә урнашкан һәм кремациядән соң вафат булган (үлгән) кешеләргә жирләү өчен жир кишәрлекләре булган шәһәр төзелеше комплексы.

Каберлекләргә теркәү кенәгәсе - каберлекләргә теркәү кенәгәсе.

Колумбарий- жирләнгән урн. Вертикаль буенча Колумбарий ярусларга бүленә, яруслар мемориаль плитәләр белән капланган урыннарга бүленә.

Жирләү өчен җаваплы зат - жирләү турында мәрхүмнең (үлгән) ихтыярында күрсәтелгән зат йә ире, якин туганнары (балалары, эти-әниләре,

уллыкка алынган, туганнары һәм бертуган апалары, оныклары, бабасы, әби), башка туганнары, вафат булган (вафат булган) кешене жирләү, күмү урынын рәсмиләштерү, аны тиешле тәртиптә тоту һәм аны даими карау бурычын үз өстенә алган башка затлар.

Жирләү урыны- үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен яки мәетләрен күмү өчен билгеләнгән жирләү объектының бер өлеше.

Жирләү урыннары- жирләү өчен билгеләнгән жирләү объекты киңлегенең бер өлеше, ул үлгән яки һәлак булган, туфрак белән күмелгән, этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә махсус оештырылган жирләү урыннарын күмү буенча йола гамәлләре үткәрү өчен билгеләнгән. Жирлек территориясендә жирләү урыннары булып жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган һәм үлгән (һәлак булган) кешеләрне жирләү өчен билгеләнгән жәмәгать зиратлары тора.

Кабер - табигый грунтта вемка рәвешендәге жир корылмасы, ул үлгән яки табутта яки аннан башка һәлак булган мәетләрне күмү өчен билгеләнгән.

Кабер өеме - үлгән яки һәлак булган кешеләрнең истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән һәм күмелгән урында куела торган мемориаль мәгълүмат булган архитектура-скульптура корылмасы.

Жәмәгать зираты- жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт карары буенча үлгән яки һәлак булган кешеләрне жирләү өчен билгеләнгән жирләү объекты.

Дин тоту зираты- жирләү өчен билгеләнгән объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) һәм мәетләрен (жәсәдләрен) жирләү өчен, тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирләү өчен билгеләнгән.

Жәсәд- мәрхүмнең гәүдәсе.

Һәйкәл- күләмле яки яссы архитектура формасы, шул исәптән скульптура,obeliskлар, яткан һәм куелган плитәләр, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат тупланган (мемориаль мәгълүмат).

Туфрак- кремациядән соң вафат булган (үлгән) мәетенең жәсәдләре.

Жирләү - авыл жирлегенә территориясендә булган горейф-гадәтләргә туры китереп, санитар, экологик һәм башка билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә каршы килми торган кеше мәетен (жәсәдләрен) күмү буенча йола гамәлләре.

Жирләү эше-жирләү өчен билгеләнгән объектларны булдыру һәм эксплуатацияләү, шулай ук жирләүне оештыру һәм үткәрү белән бәйле ритуаль, юридик, житештерү, йола (дини) һәм башка төрле хезмәтләр күрсәтүгә юнәлдерелгән мөстәкыйль эшчәнлек төре.

Жирләү кирәк-яраклары- жирләгәндә кулланыла торган ритуаль әйберләр. "Жирләү кирәк-яраклары" һәм "жирләү ритуалы предметлары" терминнары охшаш.

Жирләнүнең теркәү билгесе – вафат булган яки һәлак булган кешенең фамилиясен, инициалларын һәм жирләү датасын, аның туган һәм үлем

даталарын, шулай ук жирләү башкарылган участок номеры күрсәтелгән табличка.

Ритуаль хезмәтләр-башкаручының һәм кулланучының турыдан-туры хезмәттәшлеге, шулай ук башкаручының жәсәдләрне, үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен күмү, жирләү, күмү урыннарын карап тоту буенча эшчәнлеге нәтижәсе.

Ритуаль оешмалар - Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә теркәлгән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт статусы булмаган һәм авыл жирлеге территориясендә ритуаль һәм шуна бәйле ритуаль хезмәтләр, шул исәптән жирләү буенча хезмәт күрсәтергә хокуклы юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр.

Зиратны караучы-авыл жирлеге башкарма комитеты билгели торган, үз функцияләрен түләүсез нигездә башкаручы, күмү урыннарын билгеләү өчен жаваплы зат.

Жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт-жирләү һәм жирләү буенча хезмәт күрсәтү эшчәнлеген алып баручы, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелә торган коммерцияле булмаган оешма.

Туфрак салынган урна – үлгән кешенең калдыкларын салган целлофан пакет. Урна савытлары төрле тышкы бизәлешле булырга мөмкин.

3. ЖИРЛӘҮ ТӘРТИБЕ

3.1. Жирләү зиратта каберләрне урнаштыру һәм карап тоту кагыйдәләре, шулай ук санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә башкарыла.

3.2. Гражданлык хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклык күрсәтеп, үлгән затның туганнары, я жирләү бурычын үз өстенә алган затлар, жирләүгә рөхсәтне (1 нче кушымта) авыл жирлеге башкарма комитетына гариза бирү юлы белән (2 нче кушымта) рәсмиләштерәләр.

3.3. Һәр күмелү билгеләнгән формадагы китапта теркәлә (кушымта 3). Күмелгән каберлекләрне исәпкә алуның төгәлләнгән китабы катгый хисап документы булып тора һәм "Балтач муниципаль районы архивына даими саклауга тапшырыла"»

Күмүгә рөхсәт рәсмиләштергәндә, күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсендә күмүне теркәү язуы түбәндәгечә башкарыла:

- үлгән (һәлак булган) затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме; үлгән (вафат булган) затның туу һәм үлү датасы; үлгән (һәлак булган) кешенең яше;

- үлгән (һәлак булган) затның үлү турында герблы таныклығының сериясе һәм номеры үлгән (һәлак булган) затның үлем турында медицина таныклығының номеры);

- күмелү даталары;

- кабер һәм күмү участогының тәртип номеры;

- күмелгән өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме һәм адреслары.

3.4. Жирләү рөхсәттә күрсәтелгән срокта һәм зиратны караучы күрсәткән билгеле урында, жирләүгә рөхсәт белдерелгәннән соң башкарыла.

3.5. Жирләү бурычын үз өстенә алган затка күмүне теркәү турында таныклык бирелә (4 нче кушымта).

3.5. Каберләр зиратның билгеләнгән планировкасы нигезендә эзлекле тәртиптә тезеләләр. Жирләнгән вакытта чардуганнар рәте сакланырга тиеш.

3.6. Мәрхүмне жирләү өчен түбәндәге күләмдәге кабер өчен жир участогы бүлеп бирелә: кабернең озынлыгы - 2 метр, киңлеге - 1 метр, тирәнлеге - 1,5 метр; кабер төбенең тамгасы грунт сулары торышы дәрәжәсеннән 0,5 метрга югарырак булырга тиеш; кабер өстендәге калкулыктар 0,5 метр биеклектә булырга тиеш. Каберләр арасында озын яктар буенча-1 метр, кыска - 0,8 метр.

Чардуганнарның биеклегенә 1 метрдан артмаска тиеш.

Гаилә (нәсел) күмелү урыны күләме 20 кв. метрдан артмаска тиеш.

3.7. Гамәлдәге зиратта, мәетне кабер булган урында жирләү, жирләү өчен җаваплы затның язма ризалыгы, шулай ук асыл жирлеген башкарма комитеты рөхсәте булганда, элекке жирләү вакытыннан 20 ел үткәннән соң рөхсәт ителә.

3.8. Гамәлдәге зиратта, чардуган эчендә буш урын булган очракта, туганнарны жирләү рөхсәт ителә.

Буш урын булмаганда, туганлык каберлегендә жирләнгән очракта, әлегә жир участогының мәйданын арттырмыйча жирләү участогы чикләрендә жирләү рөхсәт ителә. Бу очракта беренче һәм икенче каберлекләр арасында араны киметү рөхсәт ителә, ләкин әлегә Нигезләмәнең 3.10 пункттында билгеләнгән чикләрдә.

3.9. үлгән (һәлак булган) затны кабер өстенә жирләүгә яки туганлык каберлегендә жирләүгә рөхсәт жирләүне оештыручы затка бирелә:

- үлгән (һәлак булган) затның герблы үлү турында таныклыгының төп нөсхәсе булганда;

- үлгән (һәлак булган) зат белән элек үлгән (һәлак булган) затның якин туганлыгын раслаучы документлар булганда;

- мәетне күмүгә жаваплы заттан язмача ризалык булганда.

3.10. Табутны күмгәндә, гамәлдәге туганлык (гаилә) киртәләренә күмгәндә, каберләр арасындагы ара 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш, табутта күмелгән вакытта кабернең тирәнлегә 1,5 метр булырга тиеш.

3.11. Архив документлары (теркәү журналы) булмаганда каберләргә яки киртәләрдә буш урыннарға якин туганнарының язмача гаризалары (туганлык дәрәжәсе һәм мөлкәткә хокук-һәйкәлләр, киртәләр һ. б. кабер корылмалары гражданның тарафыннан бу зиратта күмелүне раслаучы документлар күрсәткәндә раслана.

3.12. Берничә кешене бер табутта күмү рөхсәт ителми.

3.13. Билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип табылган каберлекләренә (каберлекләренә) жирләү гомуми нигезләрдә башкарыла.

3.14. Туганлык жирләрендә жиргә туфрақ салынган чүплекләренә жирләү, алдагы жирләү вакытына карамастан, рөхсәт ителә.

3.15. Мәетләренә күмү санитар нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә, үлем житкәннән соң 24 сәгатьтән дә соңга калмыйча яки гадәттән тыш хәлләр булган очракта, медицина һәм хокук саклау органнары рөхсәтеннән соң башкарыла.

3.16. Аеруча куркыныч йогышлы авырулар таралуны булдырмау максатларында итсез этиологиядән, шулай ук аеруча куркыныч инфекцияләрдән (дәвалау оешмаларында үлгән яки ачу өчен патологоанатомия бүлекләренә кергән) үлүчеләренә жирләү процессы турыдан-туры патологоанатомия бүлегеннән оцинкланган гербларда башкарыла.

3.17. Югары радиоактив фонына ия булган мәетләренә күмү Россия Федерациясә законнары нигезендә, зиратның махсус бирелгән участогында рөхсәт ителә.

3.18. Мәрхүмнәрнең жәсәдләрен янадан жирләү башкарма хакимият органнары карары һәм дәүләт Санэпид күзәтчеләге органнарының аеруча куркыныч йогышлы авыруларның булмавы турында бәяләмәсә буенча мөмкин. Жирләү мизгеленнән бер ел алдан жирләүне үткәргә кинәш ителми.

3.19. Жәсәдләренә тартып алган очракта, каберләр билгеләнгән тәртиптә кулланырга рөхсәт ителгән дезинфекцияләнергә, салынган һәм планлаштырылган булырга тиеш.

3.20. Кабер калкулыгында жирлэгэндә үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, үлем датасын һәм теркәү номерын күрсәтеп билге куела.

3.21. Ябык зиратларда жирләү тыела, моннан тыш, чүплекләрне туфрак белән күмү очраklarыннан тыш.

3.22. Якын туганнары яки алар жирләү мөмкинлеге булмаган очракта, шулай ук жирләү, моргка, суд-медицина экспертизасы учреждениеләренә илтүне йөкләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда, Эчке эшләр органнары тарафыннан аның шәхесен билгеләгәннән соң мәетне жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт тарафыннан башкарыла (аның булмаганда). - (алга таба - «контракт буенча ритуаль оешма").

3.23. Зиратта үз белдегәң белән жирләү тыела.

4. ГАИЛӘ (РОДОВЫЕ) КҮМЕЛГӘН

4.1. Гаилә (родовое) күмелгән урыннар мәетне жирлэгэндә дә, булачак каберлекләр өчен дә бирелә.

4.2. Жәмәгать зиратындагы жир кишәрлекләре гаилә (бала табу) күмелгән урыннар булдыру өчен авыл жирлегә территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданнына бирелә.

4.3. Гаилә (родовое) жирләү урынының күләме 20 квадрат метрдан артмаска тиеш.

4.4. Гаилә (родовое) жирләү өчен урын бирү яки бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү, гаилә (бала табу) күмелүләре реестрын формалаштыру һәм алып бару, гаилә (бала табу) күмелү урыны бирү мәсьәләсен хәл итү өчен гариза бирүчеләр тарафыннан бирелгән документларны исәпкә алу һәм саклау авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Карар Башкарма комитет карары рәвешендә рәсмиләштерелә.

4.5. Гаилә (родовое) жирләү өчен урын бирү мәсьәләсен хәл итү өчен авыл жирлегә башкарма комитетына түбәндәге документлар бирелә:

1) гаилә (родовое) күмелгән урында жирләү (жирләү) күздә тотыла торган затлар даирәсен күрсәтеп, гаилә (родовое) күмү урыны булдыру өчен урын бирү турында гариза (5 нче кушымта);

2) паспорт яки мөрәжәгать итүченең шәхесен таныкларчы башка документ күчермәсе, төп нөсхәсен чагыштыру өчен күрсәтеп, ;

3) үлгән кешенең туганнары белән базарда элек жирләнгән туганнары туу дәрәжәсен раслаучы документлар.

4.6. Барлык тапшырылган документлар опись буенча кабул ителә (6 нчы кушымта), аның күчермәсе гариза бирүчегә аларны кабул итү датасы турында билге белән тапшырыла.

4.7. Гаилә (родовое) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турындагы карар барлык документлар белән гариза алынган көннән 30 көннән дә артмыйча кабул ителә.

4.8. Жирләүне турыдан-туры гамәлгә ашырганда гаилә (бала табу) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турында карар мөрәжәгать итүче тарафыннан авыл жирлегә башкарма комитетына (жирләнгән көнгә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча) үлем турында медицина таныклығын яисә ГХАТ органнары бирә торган үлем турында таныклыкны, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 4.5 п.күрсәтелгән документларны тапшырган көнне кабул ителә.

4.9. Гаилә (родовое) жирләү өчен урын бирү турындагы карар гариза бирүчегә 30 көнлек (7 нче кушымта) язма рәвештә почта аша жибәрелә яисә жибәрелә.

4.10. Гаилә (родовое) жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә 30 көнлек срокта баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, язма рәвештә тапшырыла яисә жибәрелә (8 кушымта).

4.11. Гаилә (родовое) күмүне булдыру өчен урын бирүдән баш тарту, әгәр дә рөхсәт ителә:

- 1) мөрәжәгать итүче недееспособным зат булып тора;
- 2) мөрәжәгать итүче Гаилә (родовое) күмелүләре булдыру өчен урыннар бирелергә мөмкин булган зиратлар исемлегенә кермәгән зиратта урын алу теләген белдерде;
- 3) мөрәжәгать итүче 4. 5. пунктында күрсәтелгән барлык документларны тапшырмаган., 4.8. әлеге нигезләмәнең 1 пункты;
- 4) мөрәжәгать итүче вафат булган кешенең (ата-аналар һәм балалар, уллыкка алучылар, бабай, әби һәм оныклар), тулы һәм тулы булмаган (уртак әтисе яки әнисе булган) туганнар һәм сеңелләре белән турыдан-туры килә торган һәм инүче линия буенча туганнарының (туганнары)булып тормый.;
- 5) мөрәжәгать итүче зиратның структур үзенчәлекләре һәм жирләү урынының архитектур-ландшафтлы мохите белән бәйлә рәвештә гаилә каберлекләре өчен бирелми торган жир кишәрлеген алу теләген белдерде;
- б) мөрәжәгать итүче авыл жирлегә территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданы булып тормый.

4.12. Гаилә жирләү өчен жир участогын сайлаудан баш тарту гаилә жирләү өчен жир участогын сайлау турында гариза белән кабат мөрәжәгать итү өчен киртә булып тормый.

4.13. Гаилә (родовое) жирләү өчен урын бирү турында кабул ителгән карар нигезендә, авыл жирлегә башкарма комитеты гаилә (родовое) жирләү өчен урын бирү турында таныклык бирә һәм аны жиде календарь көннән дә артмаган, ләкин мәетне жирләүгә туры килгән очракта, жирләү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча тапшыра.

4.14. Гаилә (родовое) күмелү урыны күрсәтелгән таныклык бирелгән зат тарафыннан киртәләп алынырга тиеш.

4.15. Гаилә (родовое) күмелгән урыннарда жирләү урынына архив документлары булмаган очракта, жирләү бурычын алган затның язма гаризасы нигезендә, аның шәхесен таныклаучы паспорт яки башка документ күрсәткәндә авыл жирлегә башкарма комитеты рәхсәте белән башкарыла, 4.8. 1. әлеге нигезләмәнең 1 пункты.

5. ХӨРМӨТЛӘП КҮМҮ

5.1. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, авыл жирлегә алдында казанышлары булган вафат (һәлак булган) гражданнарның истәлеген мәңгеләштерү максатларында жәмәгать зиратлары территориясендә, авыл жирлегә башкарма комитетының тиешле карары нигезендә, аерым жир участкалары (зоналары) каралырга мөмкин.

5.2. Жирләү мактаулы күмелгән урыннарда башкарылырга мөмкин булган затлар исемлегенә авыл жирлегә башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

5.3. Мактаулы күмелгән урынның күләме авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан 6 квадрат метрдан да ким булмаган күләмдә билгеләнә.

5.4. Мактаулы күмелгән урыннарда жирләү рәхсәт ителми.

6. ХӘРБИ КАБЕРЛЕКЛӘР

6.1. Жәмәгать зиратлары территориясендә авыл жирлегә башкарма комитетының тиешле карары нигезендә хәрби каберлекләр өчен аерым жир кишәрлекләре (зона) каралырга мөмкин.

6.2. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән 5 кв. м майданлы затларның жирләү урыннары бушлай бирелә.

7. КӨЛ САЛЫНГАН САВЫТНЫ КҮМҮ

7.1. Жирләү урнада да, чүп-чарсыз да башкарылырга мөмкин. Күмүнен түбәндәге ысуллары булырга мөмкин:

һәйкәл кую белән күмелгән чүплекләргә жирләү;

һәйкәл урнаштырмыйча гына чүп савытларын күмү;

Колумбиядә туфрак салынган урна урнаштыру (кайгы диварында);

һәм жирне тарату.

7.2. Зиратта жирлэнгән чүплекләрне күмү кремация турындагы документлар һәм жирләү өчен җаваплы зат паспорты нигезендә башкарылырга тиеш.

7.3. Урнада мәрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм теркәү номеры язылырга тиеш.

7.4. Жирләү өчен җаваплы затка мәет көле салынган савытны күмү турында таныклык тапшырыла (9 нчы кушымта). Шул ук вакытта күмүләрне теркәү китабына тиешле язма кертелә.

7.5. Махсуз корылманың(колумбариянең) мәрхүмнең көле урнаштырылган уемтыгы махсус мемориаль плитә белән ябылырга тиеш, ә мәрхүмнең каберенә һәйкәл куелырга мөмкин. Плитәдә яки һәйкәлдә түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

исеме, атасының исеме һәм мәрхүмнең фамилиясе;
вафат булуының яшәү чоры.

7.6. Мәрхүмнең көле салынган урна аерым участката яисә туганлык жирләвенә күмелергә мөмкин.

Мәрхүмнең көле салынган урна туганнар каберенә жирлэнгән очракта, авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтен дә алырга кирәк. Күмүләрне теркәү китабына күмелгән урын турында билге ясала.

7.7. Мәрхүмнең көлен тарату авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте белән гамәлгә ашырыла. Көлне таратканда, бу жир өчен билгелэнгән территориядән читкә көл элэгү рөхсәт ителми. Көл тараткан урыннарында истәлек билгеләрен урнаштыру авыл жирлеге башкарма комитеты карары буенча гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8. ДИНИ ЗИРАТЛАР

8.1. Дини зират-жирләү өчен билгелэнгән объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) һәм көлләрен, тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирләү өчен билгелэнгән.

8.2. Дини зиратларның эшчәнлек тәртибе, тиешле дини берләшмәләр белән килештереп, авыл жирлеге советы тарафыннан билгеләнә. Авыл жирлеге территориясендә дини зиратларның эшчәнлегенә гражданнар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8.3. Дини зиратлар дини берләшмәләр тәкъдире буенча төзелә, аларның уставлары зиратларда дини йолаларны гамәлгә ашыруны күздә тоталар.

8.4. Дини зират төзелгәннән соң, аның статусын ижтимагый яки башкача үзгәртү рөхсәт ителми.

Дини зират статусы бирелгән очракта, гамәлдәге зиратка аның статусын ижтимагый яки башкача үзгәртү рөхсәт ителми.

8.5. Үлгән (һәлак булган) башка диннәрне (конфессияләрне) күмү дини зиратка рөхсәт ителми.

Башка диннәрнең (конфессия) каберлекләрен жирләүне булдырмау максатларында үлгән, мәрхүмне жибәрүче, тыныч жан өчен жавап бирүче яки жирләүдә катнашкан дини берләшмә вәкиле, рухани билгеләнгән үрнәктәге белдерүдә үлгән кешенең теге яки бу конфессиягә каравы турында билге ясый һәм билге ясаган дини эшлеклесе вазыйфасын күрсәтә.

8.6. Дини зиратларда үлгәннәрне күмү әлеге хәлнең 3, 10, 11 бүлекләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.7. Дини зират территориясендә башка конфессияләреннән (диннәрнең) нинди дә булса билгеләрен билгеләү яисә сурәтләү тыела.

9. МӨСЕЛМАН ДИНЕНДӘГЕ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӘНЛЕГЕ ТӘРТИБЕ

9.1. Мөселман дини зиратларында (алга таба - мөселман зираты) каберлекләр шәригать нормалары буенча ислам кануннары буенча житештерелә.

9.2. Мөселман зиратында үлүчеләрне күмү көн саен 8.00 дән 17.00 сәгатькә кадәр башкарыла. Аерым очракларда үлгән кешеләрне 17.00 сәгатьтән соң, кояш баеганчы, әмма 20.00 сәгатьтән дә соңга калмыйча, үлгән кешенең чит шәһәр туганнары үтенече буенча күмү рөхсәт ителә.

9.3. Мөселман зираты территориясендә үлгән кешене күмү табутсыз тәнне тукумасы беләнтөрөп күмү юлы белән генә башкарыла.

9.4. Үлгән кешенең гәүдәсен шактый нык зарарлау (һәлакәтләр, стихияле бәла-казалар, сугышчан хәрәкәтләр) нәтижәсендә мәетне тиешле тукумага (саванга) төрөп булмый икән, мондый табутка охшаш конструкцияләрдә үлгәннән калдыкларын күмүне башкарырга рөхсәт ителә.

9.5. Үлгән кешене күмү барышында кирәкле йолаларны үткәрүче рухани катнаша, үлгән кешенең гәүдәсен шәригать нормаларына туры китереп күмүне тикшерә.

9.6. Кабер өстенә куела торган тәмга үлгән кешенең баш очына куела.

9.7. Зиратка бару шәригать нормаларына һәм этика үтәү белән башкарылырга тиеш.

10. ПРАВОСЛАВИЕ ДИНЕНДӘГЕ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӘНЛЕГЕ ТӘРТИБЕ

10.1. Православ динендәге дини зиратларда (алга таба - православие зираты) күмүләр Рус православие чиркәве йолалары буенча христиан кануннары нигезендә башкарыла.

10.2. Православие зиратында үлүчеләрне күмү көн саен 10.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

Үлгәннәрне (һәлак булганнарны) күмү Изге Пасха көнендә башкарылмый.

10.3. Үлгән православ христианнарны күмү табутта гамәлгә ашырыла. Мәрхүм башы белән көнбатышка һәм аяклары белән көнчыгышка таба ятарлык итеп кабергә төшерәләр.

10.4. Мәрхүмне жирләүдә рухани катнаша, ул кирәкле йолаларны үткәрә, үлгән кешенең каберен һәм мәетен православие традицияләренә туры килү-килмәүгә тикшерә.

Әгәр мәетнең жыры читтән торып (өйдә, гыйбадәт корылмасында яки Панихида үткәргәндә башка урында) житештерелсә, мәрхүм зиратта жырланмый. Бу очракта мәрхүмне жирләү бурычын үз өстенә алган зат, руханиның турыдан-туры катнашыннан башка, зиратка күмелергә мөмкин.

10.5. Православие зиратында үз-үзләренә кул салучыларны жирләү тыела.

11. ЗИРАТ ТЕРРИТОРИЯСЕ

11.1. Зират территориясе, күмелү ысулына карамастан, функциональ зоналарга бүленә:

- керү функциональ зонасы;
- йола функциональ зонасы;
- күмү функциональ зонасы.

11.2. Каберлекләр зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялгыз каберлекләр, гаилә каберлекләре, туганнар каберлекләре һәм мемориаль корылмалар, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән мәетләрне күмү участоклары карала.

11.3. Яндырылган мәетнең көле салынган махсус тартмаларны күмү өчен зиратларда жир кишәрлекләре карала.

12. ЖИҢАЗЛАР, КҮМҮ УРЫННАРЫН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ ҺӘМ КАРАП ТОТУ

12.1. Зиратларда каралырга тиеш:

- 1) зират исеме, эш режимы белән элмә тактасы;
- 2) зират планы белән стенд. Зиратның төп зоналары планда билгеләнергә тиеш. План белән стендны төп керү юлы янында куярга кирәк;
- 3) авыл жирлегә башкарма комитеты игъланнары һәм боерыклары, зиратларда булу кагыйдәләре, гражданнарның хокуклары һәм бурычлары өчен стенд;
- 4) вак-төяк чүп жыю өчен чүп савытлары;
- 5) каты өслекле мәйданчыкларда урнаштырылган чүп-чар өю контейнерлары (асфальтланган, бетонланган). Зиратлардагы чүп-чар жыю урыннары коймаланырга тиеш. Чүп-чар жыелган саен чыгарылырга тиеш.

12.2. Зиратлар янындагы территорияләр төзекләндерелергә тиеш. Жирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

12.3. Жирләү участкаларында гражданнар тарафыннан Агач утырту бары тик яшелләндерү проекты нигезендә генә рөхсәт ителә.

12.4. Жирләү урыннарын төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр гамәлдәге агачларны, куакларны һәм үсемлек грунтының максимал рәвештә

саклап башкарылырга тиеш. Агач кисүне, санитар-яклау зонасы һәм мораль (яшел) яклау зонасы булдыру өчен, табигый яшел үсентеләрне файдаланып, сайлап алып башкарырга кирәк.

12.5. Яңа булдырыла торган зират территориясе тирәсендә уза торган мораль (яшел) яклау зонасы 5-10 м киңлектәге яшел үсентеләр белән тыгыз булырга тиеш.

12.6. Яшел үсентеләр мәйданы зиратның кимендә 30% мәйданын тәшкил итәргә тиеш.

12.7. Зиратны яшелләндергәндә агачтан кабергә кадәрге ара 5 метрдан да ким булмаска тиеш.

12.8. Зиратның бөтен территориясе буенча юл челтәре түбәндәге категорияләргә бүленергә мөмкин:

- 1) кварталара юллар;
- 2) квартал эчендәге юллар;
- 3) кече юллар (сукмаклар, тротуарлар).

12.9. Кварталара юллар автомашиналар йөрү өчен билгеләнгән, алар кабер өсте корылмаларын алып килү һәм территорияне чистарту өчен билгеләнгән.

12.10. Квартал эчендәге юллар тиешле зиратка хужалык хезмәте күрсәтә торган моторлаштырылган транспортны йөртү өчен билгеләнгән.

12.11. Кече юллар (сукмаклар, тротуарлар) кварталлар һәм зиратлар участкалары территориясе буенча жәяүлеләр үтү өчен билгеләнгән.

12.12. Авыл жирлегә башкарма комитеты зиратларны тиешле тәртиптә тотарга һәм тәэмин итәргә тиеш:

- 1) каберлекләрне исәпкә алу;
- 2) каберлекләрне күмү өчен һәр жир участогын бирүнең билгеләнгән нормаларын һәм каберләрне әзерләү кагыйдәләрен үтәү;
- 3) зиратларның территорияләрендә урнашкан биналарны, корылмаларны, зиратлар коймаларын, зират юлларын һәм мәйданчыкларын төзек хәлдә тоту һәм аларны;
- 4) зиратлар территорияләрендә яшелләндерү, яшел үсентеләрне карау һәм аларны яңарту;
- 5) чүп-чар жыю өчен контейнер мәйданчыкларын төзекләндерү, барлык зиратларны системалы рәвештә чистарту, чүп-чарны үз вакытында чыгару, корыган чәчәкләр һәм венотлар кую;
- 6) тиешле хезмәт күрсәтү культурасы;
- 7) санитар нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәү;
- 8) янгың куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;
- 9) китапта, һәр күмелгән мәетнең жирләү участогының номерларын, каберне, фамилиясен, исемен һәм әтисенең исемен, күмелү датасын һәм жирләү бурычын үз өстенә алган затның фамилиясен, исемен һәм әтисенең исемен, адресын күрсәтеп, билгеләнгән формадагы теркәү.

Китапка язудан тыш, авыл жирлеге башкарма комитеты хезмәткәре зиратның сызымында тиешле билге ясый;

10) кабер калкулыгында үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган һәм үлем датасын күрсәтеп билге кую. Тану билгесен урнаштырмыйча гына күмү рәхсәт ителми;

11) зиратлар территорияләрен (күмелгән урыннардан тыш) системалы рәвештә чистарту.

12) дәүләт саклавында булган туганнар каберләрен, һәйкәлләрне һәм каберләрне тиешле тәртиптә тоту.

Зират участогында жирләү өчен жир юк икән, норма буенча участок ябылырга тиеш. Участок периметры буенча әлеге участокның ябылуы турында кисәтеп табличкалар куела.

13. Жирләү өчен җаваплы затлар бурычлы:

1) каберлекләрне (һәйкәл, цоколь, чәчәк түтәлләре, коймалар, күмелгән урыннар турында кирәкле белешмәләр), каберлек өстендәге корылмалар, колумбариядәге урыннар, яшеллекләрне үз көчләре белән яисә килешү нигезендә әлеге ритуаль хезмәтләр күрсәтүче хужалык итүче субъектны җәлеп итеп карап тотарга;

2) кабер өстендәге корылмаларны һәм аларның коймаларын ремонтлау, буяу эшләрен башкару;

3) зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга чүп-чар, иске венюклар, сүтелә торган каберләрдән чүп-чар чыгаруны тәэмин итәргә, шулай ук кабер ташларын төзәтергә, кабер янындагы үткәрү урыннарын чистартырга;

4) авыл жирлеге башкарма комитетына жирләнгән каберлеккә мәрхүмнең коле тутырылган савытны күмгәндә яисә ул савытны кире алганды; кабер өеме корылмаларын урнаштыру (алмаштыру) очракларында мөрәҗәгать итәргә;

5) янғын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәргә;

6) күмелгән урын территориясендә чисталык һәм тәртип сакларга;

5) гамәлдәге законнарда, муниципаль хокукый актларда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган башка таләпләрне үтәргә.

14. Кабер өстендәге корылмаларны (жирләү өчен участокларны) карау булмаганда, авыл жирлеге башкарма комитеты яки Жирләү эшләре мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт (жирләү өчен җаваплы затка) кабер өстенә тиешле кисәтү (алга таба – белдерү) урнаштыру юлы белән, каберлекне тиешле тәртипкә китерү тәкъдиме белән туганнарына мөрәҗәгать итәргә тиеш.

15. Кабер өстендәге корылманың (жирләү өчен участок) тарихи-мәдәни кыйммәтләре билгеләнгән очракта, аның тарихи һәм мәдәни ядкәрләрне саклау һәм алардан файдалану турындагы законнар нигезендә саклануы тәэмин ителә.

16. Жирлэнгән һәм яше 15 һәм аннан да күбрәк булган каберлекләргә карата авыл жирлеге башкарма комитеты жирләү һәм кабер базасы торышын тикшерү актын төзөргә (10 нчы кушымта), иске каберлекләрне һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә теркәргә (11 нче кушымта) тиеш. Каберлекләрне һәм каберлекләрне карау актлары авыл жирлеге башкарма комитетында саклана.

17. Каберлекне тиешле срокта тиешле хәлгә китергән очракта, каберлек өчен җаваплы зат авыл жирлеге башкарма комитетына мөрәжәгать итә, ул бу хакта иске каберлекләрне һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә яза.

13. ҺӘЙКӘЛЛӘР, ИСТӘЛЕКЛЕ БИЛГЕЛӘР, КАБЕРЛЕКЛӘР ҺӘМ МЕМОРИАЛЬ КОРЫЛМАЛАР

13.1. Һәйкәл булып зур күләмле һәм яссы архитектура формалары санала, шул исәптән: скульптура,obeliskлар, яткан һәм куелган плитәләр, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат (мемориаль мәгълүмат) урын алган. Мондый мәгълүмат булмаган объектларны парк архитектуралары дип санарга кирәк.

13.2. Яссы яки күләмле кече формалар, шул исәптән мемориаль мәгълүмат булган, аларны урнаштыру өчен 0,5 квадрат метрдан кимрәк участок кирәк булган транспортлар истәлекле билгеләр булып санала.

13.3. Кабер һәм мемориаль корылмаларга мемориаль мәгълүмат булган корылмалар керә. Каберлекләре булмаган, эмма нинди дә булса зат истәлегенә куелган һәм мемориаль мәгълүмат булган корылмалар мемориаль дип санала.

13.4. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм киртәләрне монтажлау, демонтажлау, ремонтлау, алыштыру язма гариза (12 нче кушымта) нигезендә авыл жирлеге башкарма комитетына жирләү урыны, паспорт яки шәхесне раслаучы башка документ, күмүне теркәү турында таныклык күрсәтелгән очракта башкарыла.

13.5. Кабер өемнәре (һәйкәл, кабер плитәсе, чәчәк түтәлләре, тәре, тиешле күләмдәге киртәләр, жирләү урыны мәйданчыгы) жирләү өчен бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте (13 нче кушымта) белән билгеләнә яисә алмаштырыла.

Һәйкәлләр һәм корылмалар, яисә аларнын өлешләре участок чикләреннән чыгып торырга тиеш түгел.

13.6. Әлеге Нигезләмәнең 3.6 пунктында билгеләнгән күләмнәрдән тыш жир кишәрлекләрен үз белдекләре белән кулланырга юл куйган гражданныр, аларны язмага кисәткәннән соң, 20 көн эчендә житешсезлекләрне бетерергә тиешләр.

13.7. Бирелгән жир кишәрлегеннән читтә һәм п.п.14.13., 14.14. билгеләнгән зурлыктан арттырылган корылмалар, күмү өчен жаваплы затны кисәткәннән соң сүтелергә тиеш.

Кабер өстендәге корылмаларны сүтү авыл жирлегенен башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, гаепле затларга чыгымнарны кертү белән карала.

Ташландык кабер өстенә ташланган корылмаларны хужаларга жимерү турында кисәткәннән соң 30 көн эчендә кире кайтару, алар кабер өстендәге корылмаларны жимерү чыгымнарын компенсацияләү шарты белән башкарыла.

13.8. Билгеләнгән тәртиптә гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

13.9. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм алу эшләре апрельдән ноябрь аена кадәр башкарыла.

13.10. Кабер корылмаларындагы язмалар әлеге каберлектә күмелгән затлар турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

13.11. Һәйкәлләрне урнаштыру күмгәннән соң бер елдан да иртәрәк булмаган вакытта башкарыла.

13.12. Кабер өстендәге корылмаларны күмү урыныннан читтә урнаштыру рөхсәт ителми.

13.13. Билгеләнгән кабер өстендәге корылмаларның биекlege гәүдәне (калдыкларны) күмү урыннарында 2,0 м дан артмаска тиеш.

13.14. Каберләрне койма белән тоту авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте белән күмү өчен бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә рөхсәт ителә. Жирләү урыны киртәсенен биекlege 1 метрдан артык була алмый. Киртәләр күмү урыннары арасындыгы техник юл территориясен биләргә тиеш түгел.

13.15. Авыл жирлегенен башкарма комитеты гражданнар билгеләгән кабер өстенә корылмалар өчен матди жаваплылык тотмый.

13.16. Авыл жирлегенен башкарма комитеты һәр кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруны һәм алмаштыруны теркәп бара, бу хакта кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү кенәгәсендә (14нче кушымта) һәм күмүне теркәү турындагы тиешле таныклыкларда тиешле язма эшләнә.

Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китаплары катгый হিসаплылык документлары булып тора, даими саклау срогы булган эшләргә керә һәм муниципаль архивка даими саклауга тапшырыла.

13.17. Кабер өстендәге корылмалар (кабер ташлары) урнаштыруны теркәү китабына түбәндәге белешмәләр кертелә:

- 1) квартал, участок, кабер номеры;
- 2) вафат булучының (һәлак булучының) фамилиясе, исеме һәм әтисенен исеме;
- 3) кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыру датасы, анын зурлыгы, кабер ташы эзерләнгән материал;
- 4) кабер өчен жаваплы һәм кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруга счет-заказ биргән затның адресы һәм фамилиясе;

5) кабер өстендәге корылма (кабер ташлары) житештерүченен реквизитлары, аларны сатып алу (эзерләү) документлары нигезендә.

13.18. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми, моңа корылмаларны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә куркыныч тудыручы, тузган дип тану очраклары, күрше жирләү урыннарының сакланышын тәэмин итү очраклары керми.

13.19. Күмү урыннары территориясендә, ижтимагый зиратның архитектур-ландшафт проектына ярашлы рәвештә, алга таба коймалар куймыйча күмү каралган, койма урнаштыру тыелган.

13.20. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль такталарны, истәлекле билгеләрне һәм башка кабер ташларын күмү урыны булмаган жирдә урнаштыру тыела.

13.21. Әлеге урында чыннан да күмелгән кешеләр турында мәгълүматны чагылдырмый торган язулы кабер корылмаларын урнаштыру яисә булган язу корылмаларына өстәү тыела.

13.22. Иске кабер корылмаларын (кабер ташларын) утильләштерү күмү мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт, башка ритуаль оешмалар тарафыннан түләүле нигездә башкарыла яисә жәмәгать зираты территориясеннән куму очен жаваплы зат тарафыннан мостәкыйль рәвештә чыгарыла.

14. ЗИРАТЛАРГА БАРУ КАГЫЙДЭЛЭРЕ

14.1. Жәмәгать һәм дин тоту зиратларына керү тәртибе һәм кагыйдәләре зират территориясенә кергәндә урнаштырылган белдерүләр тактасына элөп куела.

14.2. Зиратлар килүчеләр өчен көн саен түбәндәге вакытта ачык:

- календарь елның май аеннан октябрь аена кадәр – 9.00 сәгатьтән 19.00 сәгатькә кадәр;

- календарь елның ноябрьдән апрель аена кадәр – 9.00.сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр.

14.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

14.4. Зират территориясендә, шулай ук аның янындагы территориядә түбәндәгеләр тыела:

- авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештермичә генә һәйкәлне урнаштырырга, янадан эшлөргә һәм жимерергә;

- һәйкәлләрне, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүплөргә;

- зират территориясендә ул ябылганнан сон булырга;

- яшел утыртмаларны кисөргә, чәчәкләрне өзөргә, жиләк-жимеш жыярга, кабер участогында агачлар утыртырга;

- үз белдегөң белән жирләү өчен бирелгән участокны билгеләнгән күләменнән арттыруны;

- спиртлы эчемлекләр эчөргә, исерек хәлдә, наркотик яки токсик исерек хәлдә булырга.;

- эт йөртергә, йорт хайваннарын тотарга, кошларны тотарга;
- чаңгыда, чанада, велосипедларда, мопедларда, мотороллерларда, мотоциклларда йөрү;
- учак ягу, балчык, ком алу, агач кисү;
- грунт казу, төзелеш чүп-чарын һәм башка материалларны калдыру;
- эскәмияләр, өстәлләр урнаштыру, склеплар, башка кабер корылмалары төзүне үз белдеген белән башкару;
- жәмәгать тәртибен һәм зиратларның чисталыгын бозучы башка гамәлләр кылу.

14.5. Жәмәгать зиратларына килүчеләрнең хокуклары:

- әлеге нигезләмә һәм Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары таләпләре нигезендә каберлек урыннарын билгеләү;

- кабер участогында чәчәкләр утырту;

- һәйкәлләр, кабер корылмалары, коймалар, чәчәк түтәлләре һ. б. лар урнаштыру (алмаштыру) очракларында зират территориясенә бернинди тоткарлыксыз үтеп керү;

- килүчеләр-өлкәннәр һәм инвалидлар булса-жиңел транспортны зират территориясендә йөрү өчен файдалана алалар;

- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган башка хокукларны гамәлгә ашырырга.

14.6. Чәчәкләр, жирләү ритуалы предметлары һәм каберлекләрне төзекләндерү материаллары белән сәүдә итү бары тик авыл жирлегә башкарма комитетының язмача рөхсәте белән генә башкарыла ала.

15. ЖӘМӘГАТЬ ҺӘМ ДИНИ ЗИРАТЛАР ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ЧАРАЛАРЫ ХӘРӘКӘТЕ ТӘРТИБЕ

15.1. Зиратлар территориясе буенча Салавыч авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан расланган хәрәкәт схемалары һәм күрсәтелгән транспорт чараларының тукталышы чикләрендә махсуслаштырылган транспорт чаралары хәрәкәте рөхсәт ителә.

15.2. Автокатафалк, шулай ук аны озатып йөрүче транспорт зиратка тоткарлыксыз бару хокукына ия.

15.3. Салавыч авыл жирлегә башкарма комитеты зиратларда билгеле бер даталарга багышланган чаралар үткәргәндә, зиратта транспорт хәрәкәтенен аерым режимы кертелергә мөмкин.

15.4. Түбәндәге килүчеләр шәхси автотранспортта жәмәгать зиратлары территориясе буенча тоткарлыксыз йөрү хокукына ия:

1) тиешле таныклыклар күрсәткәндә инвалидлар;

2) сәламәтлеге буенча мөстәкыйль йөрү мөмкинлеге булмаган өлкән яшьтәге гражданныр.

15.5. Жәмәгать зиратлары территориясе буенча башка транспорт чаралары хәрәкәте бары тик авыл жирлеге башкарма комитеты белән килешеп кенә рөхсәт ителә.

15.6. Жирләү урыннарын төзекләндерү һәм кабер өсте корылмаларын (кабер ташларын) урнаштыру буенча эшләр башкарганда, транспорт чаралары, шул исәптән йөк автотранспорты жәмәгать зираты территориясеннән жиңел автотранспорт һәм йөк автотранспортын кулланып, авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештереп башкарыла.

15.7. Кабер өемнәре (кабер ташлары), күрсәткечләре, баганалары, төзекләндерү объектлары һ.б. зыян күргәндә автотранспорт чаралары хужалары Россия Федерациясенәң гамәлдәге законнары белән билгеләнгән тәртиптә жаваплы.

16. ӘЛЕГЕ НИГЕЗЛӘМӘНЕ БОЗГАН ӘЧЕН ЖАВАПЛЫЛЫК

16.1. Әлеге Нигезләмәне бозган әчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жавап тота.

1 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә

РӨХСӘТ
№ _____ « ____ » _____ 20__ г

үлгән кешене жирләүгә

Бирелде _____,
(мөрәжәгать итүченең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)
паспорт сериясе _____ № _____ бирелгән «__» _____

(кем тарафыннан бирелгән)

Яшәү урыны адресы: _____

Теркәлү урыны адресы: _____

Контакт телефоны: _____

Мәрхүмнең гәүдәсен (көлен) жирләүгә рөхсәт бирү турында бирелгән
гариза нигезендә _____,

(вафат булучының фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

(үлем датасы)

түбәндәге _____ адрес _____ буенча
урнашкан _____,

_____ зиратында.

Жирләү өчен жир кишәрлеге күләме _____ кв. м.

Авыл жирлеге башлыгы _____

2 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының
_____ авыл жирлегә башлыгына

Паспорт _____ № _____

Бирелгән « _____ » _____

(көм тарафыннан бирелгән)

адресы: _____

**Жирләүгә рөхсәт бирү турында
Гариза**

Үлгән кешене жирләүгә рөхсәт бирүегезне сорыйм

_____ *(фамилиясе, исеме, атасының исеме, улем датасы)*

_____ зиратында, адрес буенча урнашкан:
(зиратнын исеме)

Дата « _____ » _____ 20 _____ г. _____ / _____ /
(имза) *(Ф. И. А.)*

Кушымталар:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Дата

имза

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе

һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә 3 нче номерлы кушымта

Каберлекләре теркәү

китабы

_____ (торак пункт исеме)

_____ зираты

(исеме)

Башланган «__» _____ 20__ ел

Тәмамланган «__» _____ 20__ ел

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теркә лү номер ы	Үлүче нең тулы исеме	Үлүче нең яше	Үлү вакы ты	Жирл әү выкы ты	ЗАГС бүлеге ннән үлем турынд агы таныкл ык номер ы	Таныкл ыкны биргән ЗАГС	Кәбер казучының фамилиясе / күмүне башкаручы оешманың исеме	Учас ток номе ры	Жирләү өчен жаваплы кешенең тулы исеме

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеген
тәртібе

һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә 4 нче номерлы кушылта

ЖИРЛӘУ ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык

бирелгән

гражданинның

Жирләүне

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)
теркәү турында

«__» _____ 20__ ел

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Квартал номеры _____, сектор номеры _____, кәбер номеры _____

Кәбер ташы урнаштырылган һәм теркәлгән «__» _____ 20__ ел

(кәбер ташының материалы)

Кәбернең зурлыгы һәм язу тексты башкарма комитет тарафыннан
расланган.

Инвентарь номеры _____

Авыл жирлеген башлыгы _____

Кушымта №5

эшчәнлек тәртибе турында нигезләмәгә
ижтимагый һәм дини зиратлар
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы
_____ авыл жирлеге башкарма комитетына

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

паспорт сериясе, №, _____

кайдан һәм кайчан бирелде
теркәлү адресы : _____

телефон: _____

ГАРИЗА

жирләү өчен урын бирү турында

Киләчәк жирләү / жирләү өчен урын бирүегезне сорыйм (ассызыкларга
кирәк) _____ зиратында,

(исеме, адресы)

зурлыгы _____

(_____) кв. метр.

Кушымта:

1. Паспорт күчермәсе.

2. Туганлыкны раслаучы документлар күчермәләре.

3. Үлем турында медицина таныклыгы / ГХАТ органнары тарафыннан
бирелә торган үлем турында таныклык.

" _____ " _____ ел

_____ / _____

(гариза бирүченең имзасы)

Дини зиратларны төзекләндерү ижтимагый совет эшчәнлеге тәртибе
турындагы нигезләмәгә
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләренә
ДОКУМЕНТЛАР ИСЕМЛЕГЕ

Әлеге таныклана, дип _____, (Ф. и.)
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы _____ авыл
жирлеге башкарма комитеты авыл жирлегенәң жирләү, жирләү өчен рөхсәт
алу өчен түбәндәге документлар кабул итте:

№ п/п документ исеме листлар саны өстәмә мәгълүмат

Документлар тапшырылды: _____ / _____ /
(имза) (И.Фамилия)

Документлар кабул ителде: _____
/ _____ / (имза) (И. о. фамилиясе, вазыйфасы)
дата М.П.

Ижтимагый һәм дин тотучы
зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту
кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 7 нче кушымта.

КАРАР

№ ____ “ ____ ” _____ 20__ ел.

Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл жирлегә
Башкарма комитеты _____ (Ф. и.
о.) зиратта гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында
_____ (зиратның исеме, адресы)
гаризасын һәм гаризага кушып бирелә торган документларын:

_____ карап тикшергәннән соң, авыл
жирлегә территориясендә ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның
эшчәнлегә тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә таянып Татарстан Республикасы Балтач муниципаль
районы Чепья авыл жирлегә Советы КАРАР БИРӘ:

1. _____ (Ф. и. о.,
паспорт мәгълүматлары)

(зиратның исеме, адресы) зурлыгы _____ булган гаилә (нәсел)
жирләү урыны бирергә.

Авыл жирлегә башлыгы

Ижтимагый һәм дин тотучы
зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту
кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 8 нче кушымта.

КАРАР

№ ____ “ ____ ” _____ 20__ ел.

Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл жирлеге
башкарма комитеты _____ (Ф. и. о.)
зиратта гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында
_____ (зиратның исеме,
адресы) гаризасын һәм гаризага кушып бирелә торган документларын:

_____ караганнан соң, ижтимагый һәм
дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм территориядә жирләү
урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә таянып
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл жирлеге
Советы КАРАР БИРӘ:

1. _____ (Ф. и. о., паспорт
мәгълүматлары) _____
зиратта гаилә (нәсел) жирләү өчен
_____ (зиратн
ың исеме, адресы) урын бирүдән түбәндәге нигезләр
буенча: _____

_____ баш тартырга.

Авыл жирлеге башлыгы

дата М.П.

Ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлегә тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 9 нчы кушымта

ТУФРАК (кремациядән соң вафат булган (үлгән) мәетенен жәсәдләре)
БИРҮ ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык бирелде. (гр-ке) _____

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Туфрак салынган урнаны күмүне теркәү турында

(мәрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме, үлем датасы)

(зиратның исеме)

№ _____ кварталы, № _____ секторы, № _____ кабере

Кремация турындагы документ " ____ " _____ 200 ____ г.

Теркәү № кремациясе _____

Надгробия урнаштырылган һәм теркәлгән

" ____ " _____ 200 ____ г.

(кабер ташлары материалы)

Кабер ташларының үлчәмнәре һәм язу текстлары администрация
тарафыннан килештерелгән.

Ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 10 нчы кушымта

АКТ N ____ " ____ " _____ 20 ел

күмү һәм кабер өсте корылмаларының торышын
карау _____

(комиссия әгъзаларының вазыйфасы, атасының исеме)

_____ (кайсы зиратта, үлгән кешенен
фамилиясе, исеме, атасының исеме,
_____ кварта
л номеры)

Карар белән билгеләнгән

_____ комиссия әгъзалары: _____

инициаллар имзасы, фамилиясе _____

инициаллар имзасы, фамилиясе _____

инициаллар, фамилиясе,

11 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмә

Иске каберлекләр һәм кабер корылмалары теркәү китабы

(торак пункт исеме)

_____ авылы зираты

(исеме)

Башланган «__» _____ 20__ г.

Тәмамланган «__» _____ 20__ г.

1	2	3	4	5	6	7	8
Изылу атасы, эмеры	күмелгән затның фамилиясе, исеме, әтисенен исеме	Үлем датасы	Квартал номеры, кабернең теркәү номеры	Күмелү өчен жаваплы затның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм адресы	Күмелгән һәм кабер өстендәге корылмаларның торышы турында акт төзү датасы һәм номеры	Жирләнүдә трафарет чыгару датасы	Жирләү өчен жаваплы затка белдерү жибәрү датасы

12 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шубан авыл
жирлеге башкарма комитетына

(фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

паспорт сериясе, номеры, _____

(кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән)

Теркәлү адресы: _____

Телефон номеры: _____

КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН УРНАШТЫРУГА РӨХСӘТ БИРҮ ТУРЫНДА ГАРИЗА

Күмелгән участка кабер өстенә куелган корылманы ,киртәләрне урнаштырырга /алмаштырырга/ монтажларга /ремонтларга / (кирәген ассызыкларга кирәк) рөхсәт итүегезне сорыйм.

_____ (күмелгән затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме) _____ елда, _____ участка, зиратның номеры _____ (зиратның исеме).

Кабердә _____ дип язылган

_____,
тузган, таушалган (башка вариантлар) әйберләр бар.

Кабер өсте корылмасының техник характеристикалары (кабер ташлары) яки киртәләр, шул исәптән күләме

_____.

—

Документлар күчермэләрен беркетәм

1) _____;

2) _____;

Югарыда күрсәтелгән эшләр башкарылачак

(эшләрне башкаручы, эшләрне үткәрү датасы)

Кабер өсте корылмасын урнаштыру буенча эшләрне үткәрү кагыйдәләре белән таныштым. Урнаштыру дәрәслеге өчен тулы җаваплылык тотам. Дәрәс урнаштырылмаган очракта корылманы демонтажлау эшләрне үз хисабыма башкарырга әзер. Эшләр тәмамланганнан соң, төзелеш материалларының калдыкларын чыгарырга һәм күмелгән урынны, якын-тирә территорияне тәртипкә китерергә ышандырам.

(гариза бирүченең имзасы)
тулысынча)

(мөрәжәгать итүченең ф. и. о.,

(вакыты)

13 нче кушымта
ижтимагый дини зиратларның
эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап
тоту кагыйдәләре турында нигезләмә

КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН (КАБЕР ТАШЫН) УРНАШТЫРУ
(АЛМАШТЫРУ, МОНТАЖЛАУ, ДЕМОНТАЖЛАУ, РЕМОНТЛАУ) ЯКИ
КИРТЭЛӘРНЕ УРНАШТЫРУ (АЛМАШТЫРУ, МОНТАЖЛАУ,
РЕМОНТЛАУ) ӨЧЕН РӨХСӘТ

« ____ » _____ 20 ____

Ф.И. башкаручы тарафыннан күрсәтелә: кабер өстенә куелган корылманы урнаштыру/алыштыру/монтажлау/ремонтлау яки киртәләрне (күкерт) яки киртәләрне (ассызыкларга кирәк) башкарырга рөхсәт бирелә торган зат күрсәтелә.

Ф.И. үз өстенә алган участкага кабер өеме корылмасын урнаштыру бурычын үз өстенә алган _____ үлчәүле _____, жирләүне һәм каберләрне төзүне көйләүче законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәү белән.

Авыл жирлеге башлыгы _____

14 нче кушымта
ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе һәм жирләү урыннарын
карап тоту кагыйдәләре турында

нигезләмә

КИТАП

кабер өстендәге корылмаларны (каберлекләре) теркәү
_____ (торак пункт исеме)
_____ зират (исем)

Башланган «__» _____ 20__
Тәмамланган “__” _____ 20__

1	2	3	4	5	6	7	8	9
№	Күмелгән (күмелү ченең исеме фамилиясе)	Кабер кую коне	Квартал номеры	Сектор номеры	Кабер номеры	Ярус номеры	Таш материалы һәм күләме, һәйкәл Әзерләүчесе	Ф. и. о. - кабер өчен жаваплы зат адресы